

# ŽŪRIJAS RECENZIJA

## (kopsavilkums)

---

### SPA22



Priekšlikums piedāvā spēcīgu, ikonisku vietzīmi ar izteiktu jūrmalas viesnīcas un SPA identitāti. Jaunā apjoma vizuālais tēls ļoti aktīvs, kultūrvēsturiskajā vidē spēcīgi dominē, formu valoda lakoniska. Idejas vienkāršība panākta skaidrā, laikmetīgā arhitektūras valodā veidojot jauno apjomu, kas sinerģiski sasaistās ar vēsturisko ēku, kompozicionāli to papildina, izceļot tās arhitektoniskās kvalitātes. Abi apjomi brīvēstāvoši, respektējot parka apbūves principus.

Lakoniskās jaunā apjoma aprīse ļauj tam harmoniski iekļauties Jūrmalas parka kultūrvēsturiskajā ainavā un saglabāt tā ainavisko raksturu. Līniju un formu tīrība, iespējams, balstās piejūras ainavas uztverē, šādi veidotajai jaunbūvei ir lielāks potenciāls pilsētnieku uztverē kļūt par Jūrmalas parka organisku elementu.

Restorāna izvietojums ar priekšlaukumu jaunā apjoma dienvidu pusē vienā veselumā integrē jaunā SPA kompleksa un koncertdārza “Pūt, vējiņi!” ārtelpas. Tās veidotas kā publiskā zona- visiem Jūrmalas parka apmeklētājiem pieejamas bez laika un telpiskiem ierobežojumiem. Tomēr semi-publisko ārtelpu (daļēji noslēgtu, intīmāku pagalmu) neesamība var būt traucējošs privātuma trūkums viesnīcas viesiem.

Piedāvātā četru stāvu apbūve nepasliktina parka ainavas kvalitāti, vēsturiskā ēka iegūst kvalitatīvu papildinājumu un pilnvērtīgu, ilgtspējīgu izmantošanu.

Jaunā un vecā apjomu dalījuma un mērogu apzināti un pārliecinoši veidotajā “saderīgajā kontrastā” horizontālās balkonu līnijas delikāti saspēlējas ar vecās ēkas kolonādes verikālo ritmu.

Bažas par balkonu formu “tīrību” ikdienā- tos varētu “aizkrāmēt” dažādi sadzīves priekšmeti.

Labi risināta funkcionālitate- simpātisks vēsturiskās vannu mājas izmantojums tās oriģinālajai funkcijai. Kompaktais apbūves laukums panākts, abas ēkas funkcionāli un telpiski savienojot pazemes līmenī, tomēr tas reizē ir arī risks. Augsto gruntsūdeņu un būvniecības izmaksu dēļ pazemes telpu risinājums ir problemātisks, taču var tikt risināts tālākā projekta attīstībā. Baseini ar virsgaismām Liepājas klimatā būtu komfortabli izmantojami visu gadu.

# AXI 00



Pakļaujoties vēsturiskā parka daļā iedibinātajai kompozicionālajai shēmai, arī jaunais būvapjoms novietots uz vienas apbūves līnijas ar futbola stadionu, tenisa kortiem un koncertdārzu “Pūt, vējiņi”. Tas ievēro simetriju, pielāgojoties vēsturiskajai ēkai, tomēr pārāk aktīvs, pat agresīvs un pat pašmērķīgs. Rezultātā- skats no Gulbju dīķa puses pieņemams, bet ne izcilš.

Koncepcijas loģiku izjauc galvenās ieejas risinājums no rietumiem. Šādas inversijas rezultātā vēsturiski parka vidē dominējošā vannu mājas galvenā fasāde kļūst par jaunā SPA kompleksa “sētas durvīm”, kas nav īsti pieņemami. Bez tam, ieejai no rietumu puses nevar piebraukt, nemainot esošo parka celiņu sistēmu, bet jaunu brauktuvi parka zonā nevajadzētu veidot, tāpat arī vēl vienu jaunu taku pāri kāpām, kā tas paredzēts piedāvājumā.

Jaunbūves apjoms ar mainīgo stāvu augstumu no 1 līdz 5 varētu būt atbalstāms, ciktāl tas ļauj samazināt apbūvējamo laukumu. Taču piedāvātā risinājuma “spārnu” tēls pārlietu pašmērķīgi dominē pār vēsturisko ēku. Palielināto augstumu veido daudz nelietderīgu apjomu viesnīcas numuros, kas pat nepiedāvā īpašas skata iespējas vai citu pamatojumu palielinātajam augstumam.

Arhitektoniski jaunā korpusa Rietumu un Austrumu fasādes ir bagātīgas detaļām (krokojums gan plānā gan arī pa vertikāli), kas tomēr risinātas citā mērogā, valodā un materiālā un stipri konkurē ar vēsturiskās ēkas detalizāciju. Tērauda izmantošana A fasādes apdarē piešķir industriālās apbūves stilistiku un lieku smagumu, vairāk iederīgu urbānā vidē, bet vēsturiskā parka ainavā veido disharmonisku akcentu. Abu Z un D fasāžu aklā “brandmūra” risinājums ar lielām, vertikālām, bezdetāļu plaknēm nav pieņemams brīvstāvošai ēkai šajā ainaviskajā kontekstā.

Risinājuma funkcionālais izkārtojums gana praktisks, veidojot loģisku saikni starp jaunbūvi un vēsturisko daļu, saplūstot plašā SPA un viesnīcas publiskā iekštelpā. Tomēr vannu mājas izmantošana numuriņiem nav veiksmīgs risinājums. Ja vēsturisku objektu saglabājam, tam būtu jāpiešķir no jaunajām ēkām atšķirīgu, īpašu funkciju, nevis jāizmanto šo būvi vienkārši kā iespēju mehāniski kaut kur vēl ietilpināt nepieciešamo skaitu numuriņu. Nav arī atrasta piemērota izmantošana esošajās pagraba telpās.

Jaunā apjoma jumta risinājums zaļo terašu veidā dod papildus vērtību numuriņiem un integrē ēku parka ainavā. Terases ir lielākā daļā istabu, veidojot pieejamu privāto zaļo ārtelpu ar skatu. Terašu apstādījumu uzturēšana varētu prasīt augstas izmaksas. Arī visiem pieejamo āra baseinu izmantošana rada bažas par to uzturēšanas un kopšanas izmaksām.

Kopumā- risinājums, lai arī ne īpaši oriģināls un daudz neatrisinātu nejausību, iecere ar terasējumu rada ieguvumus gan investoram, gan pilsētai. Arhitektoniskais risinājums pilnveidojams, pievēršot uzmanību iekštelpu izmantojuma lietderībai, racionālākiem funkcionālajiem un mazāk pašmērķīgiem fazāžu risinājumiem. Tomēr kopējais iespaids pozitīvs.

# DUN22



Darbs, kurš saņēmis galēji vispretrunīgākos žūrijas vērtējumus teju visās pozīcijās un ieguva augstāko vērtējumu sabiedrības balsojumā.

Jaunbūve risināta stilistiskā kontrastā ar vēsturisko ēku un ainavu. Tās horizontālais ritms, kā kompozīcijas pamatprincips, postmodernisma valodā attīstīts līdz formālai līdzībai ar kruīza kuģi, kļūstot par ikonisku tēlu, vizuālu dominanti, kā parkā ievietotu vides mākslas objektu.

Jaunā apjoma fasāžu dalījuma mēroga un virzienu (horizontāles pret vertikālēm) kontrasts apzināts un skaidri nolasāms. Nedaudz pompozi, taču arī vēsturiskā Vannu māja nav bijusi savam laikam pieticīga. Virzoties pa plašo pusloka ceļu uz viesnīcas ieeju, vēsturiskā ēka labi aplūkojama no visām pusēm. Ar pienācīgu cieņu.

Tomēr piedāvājums veido pieblīvētas vides raksturu, arhitektūras formu valoda agresīva. Jaunais apjoms necenšas iekļauties kultūrvēsturiskajā vidē, neved pie līdzsvaroti iekļaujoša kompleksa risinājuma- jaunbūves arhitektūra ir savrupa, tai nav saiknes ar esošo ēku un vietas raksturu. Paceltā auto uzbrauktuve aptver vēsturisko ēku no 3 pusēm, pretēji autoru iecerei, nevis papildina, bet telpiski, simboliski un funkcionāli “pazemina rangā” Vannu mājas ēku, pozicionējot to kā ko nevēlamu, bet neizbēgamu ļaunumu.

Funkcionāli skaidrs risinājums, arhitektūra viennozīmīgi ved uz ieejām, kas ne katrā konkursa darbā izdevies. Uzteicama viesnīcas istabu tipoloģiskā daudzveidība, semi-publikās (koplietojamās) terases.

Projekts paredz saules bateriju, siltinātas koka karkasa ārsienas, kā arī atvērto gruntsūdeņu savākšanas dīķi R daļā. Ārtelpas risinājums paredz esošo koku saglabāšanu.

Funkciju sadalījums nav nepareizs, tomēr nelietderīgs telpu un apjomu izmantojums (pagrabs izmantots tikai tehniskām vajadzībām, garie gaiteni utt.) Viens no dārgākiem konkursa projektiem neracionālītātes dēļ.

Jaunā apjoma centrālā daļa problemātiska. Divu, atšķirīgu akcentu novietojums uz vienas ass ir kompozicionāla kļūda.

Ūdens tilpņu dažādības un daudzuma ekonomiska un funkcionālā lietderība grūti pamatojama. Jumta terases panorāmas baseins ir cik pievilcīgs, tik pat dārgs un Latvijas, bet īpaši Liepājas vējainā klimatā ne vienmēr izmantojams risinājums. Publiskā ārtelpā pieejamo baseinu izmantošanā sagaidāmas augstas uzturēšanas un kopšanas izmaksas. Atklātā baseina tuvums dabīgajai ūdens tilpnei pietuvina atpūtniekiem arī tajā mītošos insektus (odus, dundurus u.c.)

Spēcīgie funkcionālie risinājumi nespēj kompensēt vājo estētiku. Arhitektūras un funkcionalitātes kvalitātes nav attaisnojums apbūves augstuma pārsniegšanai.

# PMB22



Piedāvājumam piešķirta papildus veicināšanas balva, atzīmējot profesionāli elegantu risinājumu kopumā nepieņemamai koncepcijai.

Vēsturiskā ēka saglabāta un ieskauda jaunā apbūvē, izvēlētais jaunā apjoma augstums -divi stāvi pamatapjomam- cenšas respektēt vēsturisko būvi un mazināt vertikālo dominanci par to. Šādas pieejas cena ir pārāk blīva apbūve. Plānā liels apjoms izjauc parka videi ierasto nelielu, brīvēstāvošo apjomu raksturu.

Interesants kvadrātveida plāns un praktisks funkcionālais risinājums ar vairākiem slēgtiem, tikai kompleksa viesiem paredzētiem iekšpagalmiem, veido loģisku saikni starp jaunbūvi un vēsturisko daļu. Diemžēl, pasūtītāja vērtējumā iekšpagalmu ideja neatbilst iecerētajai izmantošanas koncepcijai.

Jāatzīmē ēkas līdzsvarotā atvērtība: ārā fasādes ar kolonādi, kas veido pasāžu pa jaunās ēkas perimetru, rada patvērumu no saule vai lietūs, arī iespējas veidot vēja aizsargus, veido daudzveidīgi izmantojamo pirmo stāvu visā perimetrā pret parku un veido vienotu telpu ar Koncertdārzu. Noslēgtie iekšpagalmi piedāvā vietu noslēgtībai un mierīgajam dzīves ritmam.

Esošās būves potenciāla- pagraba daļas neizmantošana būtiski pasliktina kompleksa apbūves rādītājus (apbūves laukums, blīvums, intensitāte uc.).

Vienlaidu kolonādēs tomēr vajadzētu akcentēt galvenās ieeju vietas, lai pirmoreiz atbraucis viesis arī vēlu vakarā pēc pelžu, saulrieta un vīna baudīšanas sekmīgi iekļūtu ēkā.

Kaut vēsturiskā stila interpretācija neoklasicisma garā ir kultūrvēsturiski pamatota, balstoties Berči nerealizētajās Peldu iestādes paplašinājuma skicēs un loģikā, kopumā būves identitāte vairāk asociējas ar Vidējo Austrumu valstīm, ne Baltiju. Augšējo izbūvju arkveida jumtiņi lieki saraibina un nomāc citādi stilīgo un harmonisko koptēlu. “Falšā” adaptācija sagrauj iecerēto respektu pret autentisko ēku.



# ŽŪRIJAS KOPVĒRTĒJUMS UN SECINĀJUMI

Neviens no ideju piedāvājumiem nav gatavs tādā stadijā, lai to bez korekcijām varētu ņemt par pamatu projekta īstenošanai. Pārsvārā dominē pārspīlēti lieli jauni būvapjomi, kuri nomāks vēsturisko ēku, vai ar to konkurēs. Autori ir iedziļinājušies konkrētās vides īpatnībās, tomēr jūtami atšķirīgi uzskati par jauna būvapjoma iederību, vai arī rezultātu ir diktējusi pasūtītāja noteiktā programma.

Konkurss ir pierādījis, ka palielināta augstuma jauni būvapjomi izjauks vēsturiski iedibinātu telpisko struktūru un vietas ainavisko kvalitāti, pārāk blīvi pietuvināti būvapjomi traucēs vēsturisko vērtību uztverei un pārāk aktīva jaunu formu valoda mazinās vēsturiskās ēkas tēla nozīmi.

Parku nedrīkst piebīvēt ar jaunām liela apjoma un parka raksturam neatbilstošām ēkām.

## Vispārīgi žūrijas atzinumi un ieteikumi:

- Peldu iestādei nepieciešama kvalitatīva restaurācija, maksimāli saglabājot oriģinālo substanci, autentiskumu, vēsturiskās ēkas auru un kultūrvēsturisko vērtību kopuma radīto noskaņu. Svarīgi saglabāt vecas ēkas sajūtu;
- Jauna apjoma papildinājums ir pamatots. Vienīgi tā iespējams rast potenciālu vēsturiskajai Peldu iestādei, saglabājot to ilgtermiņā un ar laikmetīgu ūdens procedūru piepildījumu.
- Vēsturiskai Peldu iestādei telpiskajā vidē jā saglabā sava galvenā loma, jebkuram apjoma papildinājumam jābūt vizuālā uztverē pakārtotam, tāpēc svarīgi ir nepārspīlēt augstumu un apbūves laukumu.
- Mazāks stāvu skaits objektu padara lielāku plānā, palielinot apbūves laukumu un blīvumu. Ar augstāku apbūvi šos rādītājus ir iespējami samazināt, mazāk iejaucoties parka daļā.
- Pazemes līmeņa izmantošana paver iespēju būtiski samazināt jaunbūves virszemes daļas apjomu, mazinot redzamā apjoma ietekmi uz parka vidi.
- Jaunbūves apjomu tieša piekļaušanās vēsturiskajai Peldu iestādei nav ieteicama; apbūves elementi tad kopā veido lielu, pārlietu masīvu būvķermeni, kas neatbilst parka apbūves raksturam un vēsturiskajai ēkai kļūst telpiski grūti "elpot".

- Jaunās būves arhitektūras “valodai” nevajadzētu tiekties uz “izrādīšanos”, tai vajadzētu būt laikmetīgai, formās vienkāršai, bet elegantai, dizaina kvalitātē pārsteidzošai, tonalitātē iekļaujošai. Vajadzētu vairīties no vēsturisko stilu atdarinājumiem un tomēr atrast dialogu, parādot, ka laikmeti var sadzīvot kopā. Vēsturiskā apjoma un jaunbūves līdzvērtīgu saspēli, kas turklāt labi iekļaujas parka ainavā, var nodrošināt vienīgi augsta jaunbūves arhitektūras kvalitāte.
- Ļoti būtiska ir objekta kopējā funkcionalitāte, spēja kalpot ilgtermiņā, arī ekonomiskā aspektā;
- Risinājumam jāatbilst zaļai domāšanai un resursu taupīšanai. Šajā vietā nepieciešams pārdomāts materiālu un izmantoto tehnoloģiju lietojums.